

Polyanthea Sacra

Ex Universæ Sacræ Scripturæ Utriusque Testamenti Figuris, Symbolis, Testimoniis, Nec Non E Selectis Patrum, Aliorumque Authorum, Sententiis, eruditis Interpretationibus, Similitudinibus, rarisque Historiis collecta, Et Copiosis, Exquisitisque Materiis Moralibus De Virtutibus Et Vitiis Pro ...

Spanner, Andreas

Augustae Vindelicorum, 1702

§. 6. Concordiæ origo & remedia. Communes æurnæ. Varia, & alia origo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79340](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79340)

Longè major est unitas inter pisces, & aves; quam inter homines: nam aves rapacissimæ, quæ in capiendis sunt valde sævæ; aves tamen suæ speciei socias, nec invadunt, nec comedunt. S. Bonav. l. 48. de tempore.

Proh dolor! dolore tabesco: quia est major unitas columbarum, major struthionum, major gruum, & anserum; quam hominum: nam illa simul vadunt, simul comedunt, simul terram petunt, simul è terra se erigunt &c. S. Bonav. l. 2. de SS. Apost.

Totus ob hoc Mundus creatus est exterior, & interior, scilicet ad unitatem; ut omnia sint in unum consummata. Jo. Gerson. tr. 9. sup. Magnif.

Aqua, ignis, aer, lumen, radij solares, & alia corpora subtiliora; percussa, vel divisa; statim sine ruga, vel divisionis signò, ad invicem copulantur, & reinteguntur. Alia verò, semel fracta, difficulter; vasa terrea, lapidea, vitrea, nunquam. &c. Summa Prædicant. Pax.

Varia sententiæ Patrum de Concordia.

Unum cogitate fratres mei, & videte in ipsa multitudine si delectat, nisi unum. Ecce Deo propitiò quam multi estis. Quis vos ferret, nisi unum sciretis? Unde in multis ista quies? Da unum, & populus est; tolle unum, & turba est. Quid est enim turba, nisi multitudo turbata? *Unum autem necessarium est.* Luc. 10. 42. S. Aug. de verb. Dom. l. 26.

Unitas coërcet omnia, & regit; cui subiecta sunt. S. Ambr. in prolog. Ps. 118.

Vera requies in unitate est: dividi quippe unum non potest: ubi enim scissura divisionis est, vera requies non est. S. Greg. hom. 24. in Matth. 25.

Tanta unitas debet esse inter membra spiritalia, quanta est inter corporalia. Sed nunquam est bellum inter autem, & oculum; nec inter pedem, & manum: igitur nunquam debet esse bellum inter proximum, & proximum; sed debent in Domino esse unum. S. Bonav. serm. 33. de tempore.

Ubi concordia ibi bonorum confluxus; ibi spiritalis lætitia. Sanct. Chrys. hom. 45. in Gen.

Multa nos conjungunt, & copulant: una mensa omnibus nobis proposita est, unus nos omnes genuit Pater, eosdem omnes dolores partus intulimus parenti, idem potus omnibus. Quid dico unus, ac idem potus? cum etiam ex uno, & eodem, calice detur. S. Chrysost. hom. 33. in Matth. 10.

§. VI.

Origo Concordiæ, & remedia.

Communes ærumnæ.

Publica orbis calamitas adunarat animalia in arca, ut lupo accubaret agno &c. Gen. 7. 2. Sylv. in Matth. 18. c. 13. q. 2.

Nè trāscāmini in viā. Gen. 45. 24. dixit Joseph fratribus fame vexatis, & alimoniam in

Ægypto quærentibus. Inutilis verò videtur hæc commendatio: nam fratres multò amore coadunati in Ægyptum venerant. Cur in regressu inter eos dissidium timeatur? Cum descendunt in Ægyptum, fame premuntur; cum verò redeunt, abundant annonâ. Timeatur meritò; ut, quos fames unierat, saturitas discorderet. Sylv. in Matth. 18. c. 13. q. 2.

Duo cæci unanimes post Christum clamant. Matth. 9. 27. Adversitas concordiam parit. Oves de lavacro venientes solent metu frigoris inter se stipari. Jo. 20. 19. *erant discipuli congregati propter metum Judæorum.* Rom. 16. 7. *Salutate Andronicum, & Juniam, cognatos, & concaptivos meos.* Nullibi archionis vinculum cognationis invenitur, quàm quod nascitur ex simultanea captivitate, & passione. Sic canit Ecclesia de SS. Joanne, & Paulo Mm. *quos eadem fides, & passio, verè fecit germanos.* Bæza t. 2. l. 10. c. 1. §. 1.

Decem leprosi curantur. Luc. 17. 12. Tit. Bostr. conversabantur ad invicem leprosi: quia fecerat eos unanimes communicatio passionis.

Varia. Alia Origo.

Erat cor unum, & anima una. Act. 4. 32. *Signatum est super vos lumen vultus sui Domine.* Pl. 4. 7. & mox in singulari: *dedisti lætitiā in corde meo.* Consequenter videbatur dicendum: in Cordibus nostris. Ubi primum vultus divini flamma irradiat pluribus, destruit pluralitatem, & in unum cor omnium corda coadunat. Rupert. de glorific. Trinit. l. 6. c. 15. de multitudine Credentium cum dixisset, *signatum est super vos;* protinus uti maluit singulari numero dicens ex persona ipsorum: *dedisti lætitiā in corde meo.* Et certè, quia multitudinis Credentium erat cor unum, & anima una; quam quoque unitatem cordis, & animæ, illud quoque adverbium pulchrè exprimit: *quoniam tu Domine singulariter in spe constituisti me.* Dixerat enim v. 8. *à fructu frumenti, & olei, multiplicari.* Quos amor in se in unum convertit, sub unica eadem spe omnes cohibet; ut non multiplex, sed unica, sit expectatio. Sylv. hic. q. 18. Ecce, ubi non erat diversitas rerum, vigeat unitas voluntatum. Nimirum ubi non est divisio census, in unionem charitatis plurimarum mentium conflatur affectus. B. Petr. Dam. l. 1. ep. 18.

Factum est murmur Græcorum adversus Hebræos. Act. 6. 1. Quis hic despectus? quod ministerium? I. Rabanus censet, Græcas mulieres ab Hebræis deputatas ad viliora ministeria, nimioque labore oppressas. II. S. Chrys. & Beda, censent, Græcas viduas, quasi rudiores, repulsas fuisse ab Hebræis à ministrando, & rariùs ministrarent, quàm Hebrææ. III. Oecomen. & Cajet. ministerium accipiunt passivè: quòd male alebantur viduæ Græcorum. Moraliter hinc discēs, in omni communitate concordia causam esse æqualitatem; si videlicet omnes parī jure, & modò tractentur. Corn. hic.

Quod

Quod autem ascendit, quid est nisi quia descendit? Eph. 4. 9. Quæres: Quid hic Christi descensus facit ad Pauli scopum, qui est, hortari Ephesios ad concordiam? Resp. Theophyl. per hunc descensum Christi hortatur illos ad humilitatem, quæ est mater concordia; sicut superbiam est mater discordia. Corn. hic.

Desiderium magnum proficiendi plurimum adjuvat hominem, ut ad charitatis perfectionem attingat. S. Laur. Justin. lib. de ligno vitæ cap. 14.

§. VII.

Concordia Conjugalis

Symbola.

Cerva charissima. Prov. 5. 19. Hebr. *cerva amorum, & hinnulus gratia*. Amores, & officia, conjugum optime repræsentantur per cervos, & cervas. Cervus, & cerva carenteselle, sic in connubiis olim Junoni pronubæ sacrificantes sel eximebant, & abiciebant; ad charitatem designandam ait Plutarchus. Cervi, & cervæ, invicem fuccollant, & mutua capium onera ferunt. *Alter alterius onera porrate.* Gal. 6. 2. Corn. hic.

Hæc pariceps tua, & uxor fœderis tui. Nonne unus fecit, & residuum spiritus ejus est? Malachia 2. 14. Ubi uxor dicitur residuum spiritus viri. Mendoza in 1. Reg. 1.

Conjugium nomen habet à jugo quasi junctum jugum duorum: quia, sicut in jugo duo trahunt, & nisi junctim, & æqualiter, trahant, malè trahunt; si malè trahunt, malè laborant; si malè laborant, nullum reportant fructum. Philippus Picinelli, volens exprimere concordiam conjugum, pinxit jugum, adjecto Lemmate: *Non bene ab uno.* Schönleben D. 3. adv. Disc. 7.

Varia motiva

Ex Veteri.

Inspiravit in faciem ejus spiraculum vitæ. Gen. 2. 7. in faciem mulieris non dicitur inspirasse; quia futura erat una caro cum viro virtute conjugii. Ergo unus spiritus, una vita, unaque respiratio, utrique communis erat: ideoque superfluum esset illud de femina referre. Tertull. li. 2. ad uxorem: Ubi caro una, unus & spiritus. de Castillo Illat. 161. De Eva solum dicit: *adificavit costam in mulierem.* ib. Cur non etiam Eva inspiravit spiraculum vitæ? cur hic architectum, ibi inspiratorem, agit? ut huic dubio occurrat, libet advocare alium Scripturæ Textum Gen. 5. 1. *hic est liber generationis Adam, in die, quæ creavit Deus hominem, masculum, & feminam, creavit eos, & vocavit nomen eorum Adam.* Novò iterum mysteriò unus homo creatus dicitur, & tamen masculus, & femina. *Et vocavit nomen eorum Adam.* Non nomen ejus, sed eorum: quasi ambo non sint plures homines, sed unus homo, ob conjugium. Et hoc est ipsum, quòd dicitur inspirasse Adamo spiraculum vitæ, non autem Evæ: Quia scilicet conjuges debebant vivere quasi unam vitam, & vivere ut anima una. Schönleben cit.

Polyanib. Sacr. Tom. I.

Immisit ergo Dominus Deus sporem in Adam. Gen. 2. 21. S. Chryl. hom. 15. in Gen. Putat divinò id consiliò factum; nè, si Adamus in efformatione mulieris dolorem sentiret, perpetuam haberet occasionem rixarum, & odiorum; aut certè minùs, quàm par est, uxori afficeretur. Immisit, inquit, excessum in Adam, & dormivit: accepit unam costam illius, & implevit carnem pro illa; utne possit discusso somnò, quod factum erat, ex vacuitate sentire. Fernandus hic.

Adificavit Dominus Deus costam in mulierem. Gen. 2. 22. Non ait, formavit, produxit, fecit; sed *adificavit*. Edificium est quid unum, una domus: sic matrimonium est quoddam edificium, quod constat ex suis partibus, virò, & muliere. Sylv. addit. in Matth. 19.

Cumque obdormisset, tulit anam de costis ejus. Ib. En costa videtur ex latere sinistro, non autem dextero, inter alvum, & cor, fuisse desumpta. Procop. sapienter admodum Deus ex uno finxit duos; ut unum iterum ex duobus constituat, invicem copulatis per matrimonium. Fernand. ib. sect. 12. Quid hoc sibi vult? quòd, cum posset mulierem aequè ac virum, formare de limo terræ, maluit costam viro subducere, eamque in mulierem edificare? Quid, inquam, hoc voluit? nisi ut firmam, & insolubilem, debere esse ostenderet unici conjugii charitatem.

Rupert. in Gen. l. 2. c. 34. Cur ex latere Adæ mulierem formavit? volebat creator naturæ ad concordiam adducere unumquodque genus. Si enim, rebus sic se habentibus, viri cum mulieribus contendunt, & mulieres cum viris; quid non admisissent, si aliunde mulierem formasset? B. Theodoret. q. 30.

Vocavit nomen eorum Adam. Gen. 5. 2. ab Hebræo *adama*. q. d. vocavit eos *homo* ab *humò*, ex qua creavit eos. Eva ergo etiam est Adam, id est, homo: utrique unum nomen dedit, ad commendandam concordiam conjugalem. Corn. hic. Olim uxores à viris nomen accipiebant, ut Caji uxor vocaretur Cajo; Cornelii Cornelia; Dionysii Dionysia: aequè ac Salomonis sponsa ab eo vocatur Sulamitis. Id. in Cant.

Recordatus autem Deus Noe. Gen. 8. 1. Si memor Noe, bestiarum, dicitur, cur non & ejus uxoris? R. S. Ambr. l. de Noe c. 16. cum dixit, quòd Noe memor fuerit, in autore & præfule hominis, necessitates ejus reliquas comprehendit: Etenim cum omnes sibi invicem chari sint, una est domus. Sylv. addit. in Matth. 19.

Ex Novo.

Dein separare hominem adversus patrem suum, &c. Matth. 10. 35. Cur de viro, & uxore, non fit mentio? cum ponantur pater & filius &c. quia vult illos maxime esse unitos; ideo nullam dissidii suspensionem dixit. Sylv. hic. q. 5.

Ubi sunt duo, vel tres, &c. Matth. 18. 20. Quinam sunt hi duo illi, aut tres? an virum, & mulierem, & filium, tres dicit? Clem. Alex. 3. Stromat.

Ss 2

Sepe.